नेपाल पत्रकार महासंघ

शाखा निर्वाचन (कार्यविधि) निर्देशिका २०६४

(तेस्रो संशोधन २०७३)

नेपाल पत्रकार महासंघको आसन्न शाखा अधिवेशन निर्वाचन व्यवस्थित गर्न शाखा निर्वाचन समितिको गठन र निर्वाचन प्रक्रिया तोक्न आवश्यक देखिएकोले महासंघको विधान २०६० (चौंथो संशोधन-२०७३) को परिच्छेद १० दफा ३८ (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी २०७३ पुस २६ गतेको केन्द्रीय समितिको बैठकको निर्णय बमोजिम शाखा निर्वाचन (कार्यविधि) निर्देशिका-२०६४ मा केही संशोधन सहित **शाखा निर्वाचन कार्यविधि निर्देशिका २०६४ (तेस्रो संशोधन २०७३)** जारी गरिएको छ । यो निर्देशिका महासंघका शाखा समिति, प्रदेश सभासद र केन्द्रीय सभासदका साथै एशोसिएट सदस्य संस्थाबाट हुने सभासद चयनका हकमा समेत लागू हुनेछ ।

१. मतदाता नामावली महासंघको केन्द्रीय कार्यालयले स्वीकृत गरी अध्यक्षको हस्ताक्षरसहित पठाए अनुसार हुनेछ ।

२. केन्द्रीय समितिले निर्धारण गरे बमोजिम शाखा कार्य समितिको बैठकले शाखा अधिवेशनको मिति घोषणा गरी निर्वाचन हुने घोषित मिति भन्दा कम्तीमा ७ दिन अगावै देहायबमोजिम ३ सदस्य रहेको शाखा अधिवेशन निर्वाचन समिति गठन गरी सोको जानकारी केन्द्रीय कार्यालयमा पठाइसक्नुपर्नेछ ।

(क) मुख्य निर्वाचन अधिकृतः महासंघको सदस्य भएको सम्बन्धित शाखा सम्बद्ध वरिष्ठ पत्रकार-१

(ख) निर्वाचन अधिकृत : कानुन व्यवसायी (अनिवार्य) १

(ग) निर्वाचन अधिकृत : क्रियाशील पत्रकार १

३. निर्वाचन समितिमा रहेको शाखाको पत्रकारले कुनै पनि पदमा उम्मेदवार हुन पाउने छैन । तर, मतदान गर्न भने पाउने छन् ।

४. निर्वाचन कार्यक्रम तय गर्ने अधिकार सम्बन्धित कार्यसमितिको परामर्शमा निर्वाचन समितिलाई हुनेछ । तर, निर्वाचन प्रयोजनका लागि खटाइएको केन्द्रीय प्रतिनिधिको उपस्थिति अनिवार्य रहनेछ ।

५. विधानको दफा १६(१) बमोजिम शाखा समिति तथा प्रदेश सभासद र केन्द्रीय सभासदहरुको छनौट गर्दा एक उम्मेदवारका लागि एक जना प्रस्तावकबाट प्रस्तावित तथा एक जना समर्थकबाट

समर्थित हुनुपर्ने छ । एकजना सदस्यले जति जनालाई मतदान गर्न पाउने हो, ती पदका उम्मेदवारका लागि प्रस्तावक र सर्मथक बस्न पाउने छन् । तर एकै पदका दुई उम्मेदवारका लागि प्रस्तावक र समर्थकको नाम दोहोरिनु हुँदैन । कथंकदाचित उम्मेदवारको अन्तिम नामावली प्रकाशित हुनु भन्दा अघि प्रस्तावक र समर्थकको नाम दोहोरिन गएको पाइएमा निर्वाचन समितिले सो त्रुटि सच्याउन निश्चित समय दिन सक्नेछ । कुनै सभासदको प्रस्तावक र समर्थक हुने साधारण सदस्यले सम्बन्धित सभासदको उम्मेदवार हुन पाउने छैन तर प्रदेश सभासदले केन्द्रीय र केन्द्रीयले प्रदेश सभासदको प्रस्तावक समर्थक बस्न र उम्मेदवार हुन बाधा पुगेको मानिने छैन ।

६. केन्द्रीय तथा प्रदेश सभासद निर्वाचन विधिः

(क) **केन्द्रीय सभासद्ः** प्रत्येक शाखा तथा संस्थागत सदस्य संस्थाबाट हरेक १० सदस्यमध्येबाट १ जनाका दरले केन्द्रीय सभासद् निर्वाचित हुनेछन् । यसरी हिसाब गर्दा दशमलवमा आउने संख्यामा ०.५ भन्दाबढी आएमा थप १ सभासद् प्रतिनिधि छानिने छन् ।

उदाहरणः

(१) कुनै शाखामा कूल ३५ जना सदस्य छन् भने सभासदको चयन यस प्रकार रहने छ :

पहिले ३० जनासम्म, ३०/१० . .३ अर्थात जम्मा ३ जना,

बाँकी ५ जनाको हकमा, ५/१० . ०.५ अर्थात ० जना, कूल ३ जना

(२) कुनै शाखामा कूल ३६ जना सदस्य छन् भने सभासदको निर्वाचन यस प्रकार रहने छ :

पहिले ३० जनासम्म ३०/१० . बराबर ३ अर्थात जम्मा ३ जना,

बाँकी ६ जनाको हकमा, ६/१० . ०.६० अर्थात १ जना, कूल ४ जना

(३) केन्द्रीय सभासद्को छनोट गर्दा विधानबमोजिम ४ जना वा सोभन्दा बढी केन्द्रीय सभासद् छानिने शाखा वा एसोसिएट संस्थाबाट प्रत्येक ४ बराबर १ जना अर्थात ४ जनामा १ जना महिला अनिवार्य हुनुपर्नेछ ।

(ख) **प्रदेश सभासदः** प्रत्येक शाखा तथा संस्थागत सदस्य संस्थाबाट हरेक १५ जना सदस्यमध्येबाट २ जनाका दरले प्रदेश सभासद निर्वाचित हुनेछन् । यसरी हिसाब गर्दा ५० प्रतिशतभन्दा बढी अर्थात थप ८ जना सदस्य पुगेमा थप १ जना प्रदेश सभासद चयन गरिने छ । जस्तैः कुनै शाखा वा एशोसियट संस्थामा २३ जना सदस्य छन् भने १५ जना बराबर १ जना र थप ८ जना बराबर थप १ जना गरी ३ जना प्रदेश सभासद् चयन हुने छन् ।

७. कुनै एक व्यक्ति कार्यसमिति वा प्रदेश सभासद वा केन्द्रीय सभासदमध्ये एक पदका लागि मात्र उम्मेदवार हुन पाउनेछ । शाखा कार्यसमितिमा बहाल रहेको व्यक्ति प्रदेश कार्यसमितिमा उम्मेदवार हुन पाउने छैन ।

८. विधानबमोजिम कुनै उम्मेदवारको सदस्यताको अवधि गणना गर्दा केन्द्रीय समितिले पठाएको अभिलेखको आधारमा हुनेछ र यस्तो अवधि गणना गर्दा उम्मेदवारी दर्ता गर्ने दिनसम्मको अवधिलाई गणना गरिने छ । कुनै उम्मेदवारको योग्यतामा प्रश्न उठी सोसम्बन्धमा विरोध परेमा दावी प्रमाणित गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित विरोध गर्नेमा नै रहनेछ ।

९. निर्वाचन कार्यतालिका, उम्मेदवार मनोनयन पत्रको ढाँचा, मतपत्रको ढाँचा र प्रमाणपत्रको ढाँचा सम्बन्धित निर्वाचन समितिले तोकेअनुसार हुनेछ ।

१०. उम्मेदवारी तथा निर्वाचन प्रकृयामा कुनै विवाद परेमा विधानको व्यवस्था एवं यस निर्देशिकाले व्यवस्था गरे बमोजिम विवादको निरुपण आपसी सहमतिमा टुङ्गो लगाउने अधिकार निर्वाचन समितिलाई हुनेछ । निर्वाचन समितिले सुल्झाउन नसकेको विवादको अन्तिम किनारा लगाउने अधिकार केन्द्रीय अध्यक्षसँगको समन्वयमा केन्द्रीय प्रतिनिधिमा रहनेछ ।

११. शाखा कार्य समिति तथा सभासद् निर्वाचन निष्पक्ष एवं भयरहित नभएको भनी विश्वासलाग्दो प्रमाण सहित कुनै उजुरी गर्नुपर्ने भएमा निर्वाचन सम्पन्न भएको १५ दिन भित्रै महासंघ केन्द्रीय समिति समक्ष उजुरी गर्न सकिनेछ । यसरी परेको उजुरी उपर केन्द्रीय समितिले छानविन गरी १५ दिन भित्र निर्णय गरी विधान बमोजिम आवश्यक कार्वाही गर्नेछ । तोकिएको म्यादभन्दा ढिलो गरी परेको उजुरी उपर कुनै कार्वाही हुने छैन ।

१२. शाखा कार्य समिति तथा सभासद् निर्वाचनमा समावेशी सिद्धान्तलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । कुनै शाखामा निश्चित समावेशी समुदाय अर्थात महिला, दलित, जनजाति, मधेशी वा अन्य समावेशी समुदायको व्यक्ति सदस्य नै नरहेको हकमा अनिवार्यताको प्रावधान लागू हुने छैन ।

१३. शाखा कार्यसमितिको अध्यक्षको उम्मेदवारीका लागि रु. २०००।- (दुई हजार), अन्य पदाधिकारी एवं सभासद्को उम्मेदवारीका लागि रु. १०००।- (एक हजार) र सदस्यका लागि रु. ५००।- (पाँच सय) शुल्क लाग्नेछ । उम्मेदवारी शुल्क फिर्ता हुनेछैन । निर्वाचन समितिले सो शुल्क निर्वाचन प्रयोजनका लागि खर्च गर्न सक्नेछ । निर्वाचन समितिका प्रमुख र सदस्यहरुको पारिश्रमिक सम्बन्धित शाखा कार्यसमितिले तोके बमोजिम हुनेछ । निर्वाचन समितिले आफ्नो हिसाब किताब निर्वाचन सकिएको ७ दिन भित्र सम्बन्धित शाखा कार्य समिति समक्ष फछर्योट गर्नुपर्नेछ ।

१४. मतगणना मतदान पश्चात लगत्तै गर्नु पर्नेछ । मत सदर वा बदर गर्ने विषयमा निर्वाचन समितिले उम्मेदवारहरूको प्रतिनिधिसँगको रोहबरमा गरेको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

१५. मतगणना गर्दा कुनै दुई वा दुई भन्दा बढी उम्मेदवारहरूले प्राप्त गरेको मत बराबर भएमा निर्वाचन समितिले बराबर मत प्राप्त उम्मेदवारहरूबीच आपसी सहमतिमा आलोपालो वा गोला हाली निर्णय गर्नु पर्नेछ ।

१६. निर्वाचनका क्रममा उम्मेदवार वा उम्मेदवारको पक्षमा होडिङ बोर्ड, फ्लेक्स ब्यानर, क्यालेण्डर, विज्ञापनजस्ता रंगीन र भड्किला सामग्री प्रयोग गर्न तथा सामाजिक सञ्जालमा आरोप-प्रत्यारोप गर्न पाइने छैन । तर, यो व्यवस्थाले सामान्य कागजमा ए फो साइजको आधाभन्दा सानो पर्चा निकाल्न बाधा पुऱ्याइएको मानिने छैन ।

१७. शाखा अधिवेशनको प्रतिवेदन एवं निर्वाचित पदाधिकारी, सदस्य र सभासद् विवरण सम्बन्धित केन्द्रीय प्रतिनिधि र निर्वाचन समितिबाट प्रमाणित गरी निर्वाचन सम्पन्न भएको १५ दिन भित्र केन्द्रीय कार्यालयमा पेश गरी सक्नुपर्ने कर्तव्य सम्बन्धित कार्यसमिति र निर्वाचन समितिको हुनेछ ।